

Llençar o guardar

L'altra dia els del Reto em van venir a recollir una taula i un armari que havia comprat el meu avi abans de morir, ara fa 60 anys, i jo havia vist a casa l'àvia tota la vida. Eren molt d'aquella època, de quan es va posar de moda l'anomenat estil Lluís XV d'inspiració Rococó, i eren testimonis d'una època concreta de la meva vida i, alhora, de la societat que les va fer possibles. Però l'espai és limitat i no ho podem guardar tot. Conservem algun trasto vell, pel seu valor sentimental o perquè han passat aquella línia invisible que els converteix en una antiguitat, però acabem desfent-nos de la gran majoria d'objectes grans i petits que passen per les nostres vides, i ben fet que fem.

Un objecte que ja no serveix per allò que va ser fabricat i que no té cap valor simbòlic o patrimonial destacable només pot tenir un destí, la seva destrucció via reciclatge dels elements que el componen. Això val per un rellotge de pulsera, per uns pantalons, per un automòbil i també per un edifici. L'actual legislació no permet deixar un sofà o una nevera abandonats al carrer, però és molt menys restrictiva pel que fa als immobles precisament per això, perquè no es mouen, i perquè resten abandonats en terreny normalment privat (però en contacte físic i visual amb l'espai públic).

Antigament el reciclatge d'edificis es feia de manera espontània, la gent aprofitava els maons o les pedres tallades per fer noves construccions i les peces que no s'aprofitaven restaven allà mateix, com passa amb els centenars de masies mig enderrocades que tenim repartides pel territori. Per sort, aquestes cases de pagès eren fetes amb materials km 0 i, un cop ensorrades per efecte del temps en el seu doble sentit, s'han anat integrant sense problemes en l'entorn natural on estaven ubicades. Els edificis anteriors al segle XX que han arribat als nostres dies són ja relativament pocs i en conseqüència s'han convertit, molts d'ells, en antiguitats, en patrimoni a protegir. Tema ben diferent és l'enorme parc immobiliari construït al llarg del segle XX. N'hem de protegir les mostres més significatives, en l'àmbit industrial, residencial o d'equipaments públics, però la resta, tots aquells edificis sense ús construïts fa 50 anys o més i amb un cost de reconversió superior al de fer-los nous, haurien d'anar a terra amb més facilitat. En alguns casos per construir en el seu lloc edificis de millor qualitat (així ens estalviem ocupar territori encara no urbanitzat) i en d'altres, sobretot en entorns periurbans, per fer marxa enrere i recuperar l'ús previ d'aquell terreny com a espai natural o agrícola.

A Manresa hi ha una pila d'edificis buits i en mal estat que ja mai més s'aprofitaran. Són residus estàtics que cal reciclar com més aviat millor, encara que en algun cas, com amb la Pista Castell, la Sala Ciutat o la taula de la meva àvia, ens faci una mica de peneta.